

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Фінансовий менеджмент

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни:	вибіркова	Форма навчання:	заочна
Освітній ступінь:	магістр		
Галузь знань:	07 Управління та адміністрування		
Спеціальність:	073 Менеджмент		
Освітня програма:	Менеджмент. Управління закладом освіти		
Рік навчання:	1	Семестр:	1-3
Кількість кредитів (годин):	4 (120 год.: 4 - лекції; 4- семінарські; 112 - самостійна робота)		
Мова викладання:	українська		

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Сорока Лариса Миколаївна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Кафедра: кафедра управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Робочий e-mail: soroka.lara55555@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: П'ятниця, 14.40-16.00

3. Опис та мета дисципліни

У системі управління різними аспектами діяльності кожного сучасного підприємства найбільш складним і відповідальним ланцюгом є управління фінансами.

Фінансовий менеджмент, виступаючи складовою частиною загального менеджменту підприємства, відіграє одну з найважливіших ролей у його життєзабезпеченні. Він дозволяє координувати і підвищувати результати маркетингового менеджменту, менеджменту персоналу та інших частин загального менеджменту господарюючого суб'єкта. Ефективний фінансовий менеджмент дозволяє підтримувати високі темпи виробничого розвитку підприємств, забезпечувати постійне зростання власного капіталу, ресурсного потенціалу, суттєво підвищувати конкурентну позицію на ринку, забезпечувати стабільний економічний розвиток в стратегічній перспективі.

Дисципліна «Фінансовий менеджмент» призначена для поглиблення фахових компетентностей здобувачів вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент, але може бути цікавою та корисною й студентам інших спеціальностей.

Предметом дисципліни «Фінансовий менеджмент» є стратегічне та оперативно-тактичне управління фінансами підприємств різних організаційно-правових форм та різних форм власності, спрямоване на максимізацію фінансових результатів діяльності підприємства та максимізацію добробуту власників підприємства.

Метою вивчення дисципліни є: опанування студентами базових знань з теорії та практики управління фінансами підприємств, операційною та інвестиційною діяльністю, формування стратегії і тактики фінансового забезпечення суб'єктів господарювання

Міждисциплінарні зв'язки. Деякі теми дисципліни «Фінансовий менеджмент» тісно пов'язані з такими предметами як: «Управління проектами та ризиками»,

«Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання», «Управління фінансово-економічною діяльністю», «Економіка і організація інноваційно-інвестиційного розвитку суб'єктів господарювання» та іншими.

4. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання про:

- сутність і функції фінансового менеджменту;
- організацію фінансового менеджменту на підприємстві;
- стратегію і тактику фінансового менеджменту;
- організаційне та інформаційне забезпечення фінансового менеджменту;
- сутність і види грошових потоків підприємства;
- інструментарій управління грошовими потоками;
- методичний інструментарій оцінювання вартості грошей у часі та його застосування у фінансових розрахунках;
- організацію та інструментарій управління прибутком;
- управління формуванням і використанням прибутку;
- формування і фінансування оборотних активів;
- сутність капіталу та його роль у діяльності підприємства;
- форми функціонування капіталу та їхні характеристики;
- теорії структури капіталу;
- інструментарій управління інвестиціями на підприємстві;
- методи нейтралізації фінансових ризиків;
- методи аналізу фінансових звітів.

2. Уміння:

- прогнозувати грошові потоки підприємства;
- виявляти вплив факторів на кінцевий фінансовий результат підприємства;
- прогнозувати грошові потоки для забезпечення стабільного функціонування підприємств;
- управляти дебіторською заборгованістю підприємства;
- управляти запасами підприємства;
- визначати фінансову ефективність господарюючих суб'єктів, здійснити фінансові розрахунки;
- володіти методами економічного та фінансового аналізу;
- застосовувати математичні і статистичні методи до вирішення економічних завдань;
- складати, читати і аналізувати первинні документи підприємств.

3. Комунікація:

- донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності;
- зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;
- використання державної мови у професійній діяльності;
- практикувати дотримання етичних принципів ведення дискусій та оприлюднення результатів наукової праці.

4. Автономність та відповідальність:

- прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;

- ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних комплексних проєктів, спрямованих на розв'язання складних соціально значущих проблем, лідерство та автономність під час їх реалізації;
- безперервний саморозвиток і самовдосконалення;
- здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним.

5. Структура дисципліни

Тема № 1. Теоретичні основи фінансового менеджменту.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (1 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і принципи фінансового менеджменту. 2. Сутність фінансової стратегії. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. 2. Бечко П., Непочатенко О., Гузар Б. та ін. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 496 с. 3. Дема Д.І., Дорохова Л.М., Віленчук О.М. Фінансовий менеджмент: підручник. Житомир: ЖНАЕУ, 2018. 320 с. 4. Кнейслер О.В., Квасовський О.Р., Ніпіаліді О.Ю. Фінансовий менеджмент: підручник. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 482 с. 5. Кузнецова С.А. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2014. 124 с. 6. Пазинич В.І., Шулежко А.В. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 408 с. 7. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Знання, 2013. 375 с.
<p>Семінарське заняття (1 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, мета та завдання, принципи фінансового менеджменту. 2. Функції і механізм фінансового менеджменту. 3. Сутність та завдання фінансової стратегії. 4. Фінансова політика та фінансова тактика. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. 2. Бігдан І.А., Лачкова Л.І., В.М. Лачкова В.М., Жилякова О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Х.:ХДУХТ, 2017. 197 с. URL: http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1864/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A4%D0%9C%20%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82.pdf. 3. Васьківська К.В., Сич О.А. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%A4%D0%9C-30.pdf. 4. Грідчина М.В. Фінансовий менеджмент:

	<p>курс лекцій. К.: ДП «Вид. дім «Персонал»», 2012. 268 с. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/fin_ma_nag_end.pdf.</p> <p>5. Кнейслер О.В., Квасовський О.Р., Ніпіаліді О.Ю. Фінансовий менеджмент: підручник. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 482 с.</p> <p>6. Школьник І.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 488 с.</p> <p>7. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / за заг. ред. В.М. Бороноса. Суми: Вид-во СумДУ, 2012. 539 с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Підготувати реферат відповідно до теми заняття (вимоги: відсутність плагіату, обсяг 12-15 аркушів друкованого тексту). Орієнтована тематика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття фінансової стратегії підприємства, принципи та етапи процесу формування. 2. Сутність тактики фінансового менеджменту підприємства. 3. Основна дилема фінансового менеджменту: ліквідність чи рентабельність. 4. Особливості фінансового менеджменту, пов'язані з формою власності і сферою здійснення бізнесу. 5. Функції та механізм фінансового менеджменту. 6. Прийоми фінансового менеджменту та їх характеристика. 7. Суб'єкти фінансового менеджменту та їх характеристика. 8. Принципи фінансового менеджменту. 9. Місце фінансового менеджменту в організаційній структурі. 10. Основні принципи стратегічного управління і розробки фінансової стратегії підприємства. 11. Роль і напрямки фінансової стратегії в розвитку підприємства. 12. Прийняття стратегічних фінансових рішень. 13. Формування тактики фінансового менеджменту і її залежність від ефективності маркетингу. 14. Залежність динамічності розвитку і прибутковості підприємства від джерел фінансування. 15. Взаємодія коротко- і довгострокових 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. 2. Бігдан І.А., Лачкова Л.І., В.М. Лачкова В.М., Жилиякова О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Х.:ХДУХТ, 2017. 197 с. URL: http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1864/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A4%D0%9C%20%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82.pdf. 3. Васківська К.В., Сич О.А. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%A4%D0%9C-30.pdf. 4. Грідчина М.В. Фінансовий менеджмент: курс лекцій. К.: ДП «Вид. дім «Персонал»», 2012. 268 с. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/fin_ma_nag_end.pdf. 5. Дема Д.І., Дорохова Л.М., Віленчук О.М. Фінансовий менеджмент: підручник. Житомир: ЖНАЕУ, 2018. 320 с. 6. Кнейслер О.В., Квасовський О.Р., Ніпіаліді О.Ю. Фінансовий менеджмент: підручник. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 482 с. 7. Решетник Н.І., Насікан Н.І., Клименко О.М., Світлична К.С., Суслова Т.О. Стратегічний фінансовий менеджмент у діяльності корпорацій. <i>Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики</i>. 2021. № 2(37). С. 134–141. 8. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / за заг. ред. В.М. Бороноса. Суми: Вид-во

<p>аспектів фінансової політики підприємства. Анотування наукової статті (100-250 слів, термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту статті). Макаренко П.М., Аранчій В.І., Зоря О.П., Лашко Ю.П. Формування фінансової стратегії підприємства та її значення у конкурентному ринковому середовищі. URL: https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.1/003.pdf.</p>	<p>СумДУ, 2012. 539 с. 9. Школьник І.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 488 с.</p>
---	--

Тема № 2. Система забезпечення фінансового менеджменту.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (1 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система забезпечення фінансового менеджменту. 2. Методи внутрішнього фінансового контролю. 3. Бухгалтерська звітність у системі інформаційного забезпечення діяльності підприємства. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бечко П., Непочатенко О., Гузар Б. та ін. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 496 с. 2. Кузнецова С.А. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2014. 124 с. 3. Нестерова С. Фінансовий менеджмент: практикум. К.: Кондор, 2019. 280 с. 4. Основи фінансового менеджменту. Конспект лекцій з дисципліни «Основи фінансового менеджменту для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент». Харків: НТУ «ХП», 2021. 135 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/54043/1/Book_2021_Makarenko_Osnovy_finansovoho_menedzhmentu.pdf 5. Пазинич В.І., Шулежко А.В. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 408 с. 6. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2018. 554 с. 7. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Знання, 2013. 375 с. 8. Ясинська Д.В., Добровольська О.В. Сучасна парадигма діагностики фінансового стану підприємства в період кризи. <i>Економічний простір</i>. 2021. № 166. С. 81-84.
<p>Семінарське заняття (1 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансовий аналіз діяльності підприємства. 2. Методи внутрішнього фінансового контролю. 3. Бухгалтерська звітність у системі інформаційного забезпечення діяльності 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бігдан І.А., Лачкова Л.І., В.М. Лачкова В.М., Жиликова О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Х.:ХДУХТ, 2017. 197 с. URL: http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1864/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D

<p>підприємства.</p> <p>4. Основні джерела інформації для фінансового аналізу.</p>	<p>0%A4%D0%9C%20%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82.pdf.</p> <p>2. Васьківська К.В., Сич О.А. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%A4%D0%9C-30.pdf.</p> <p>3. Грідчина М.В. Фінансовий менеджмент: курс лекцій. К.: ДП «Вид. дім «Персонал»», 2012. 268 с. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/fin_mana_end.pdf.</p> <p>4. Нестерова С. Фінансовий менеджмент: практикум. К.: Кондор, 2019. 280 с.</p> <p>5. Тігова Т.М. Аналіз фінансової звітності. К.: Центр навчальної літератури, 2012. 268 с.</p> <p>6. Школьник І.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 488 с.</p> <p>7. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / за заг. ред. В.М. Бороноса. Суми: Вид-во СумДУ, 2012. 539 с.</p> <p>8. Ясинська Д.В., Добровольська О.В. Сучасна парадигма діагностики фінансового стану підприємства в період кризи. <i>Економічний простір</i>. 2021. № 166. С. 81-84.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Підготуйте відповіді на питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. 2. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. 3. Фінансова звітність: склад та методика складання. 4. Бухгалтерський баланс як інструмент аналізу. <p>(Виконати в зошиті та представити на семінарському занятті; додаткові вимоги: відсутність плагіату, відповідь на одне питання обсягом 1,5-2 стор. тексту).</p> <p>Робота з формами фінансової звітності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)». URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/january/issue-06/article-24494.html. 2. Звіт про фінансові результати. Форма № 2. URL: https://blank.dtkr.ua/blank/46. 3. Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом). Форма №3. URL: https://blank.dtkr.ua/blank/47. 4. Звіт про рух грошових коштів (за не 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Васьківська К.В., Сич О.А. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%A4%D0%9C-30.pdf. 2. Грідчина М.В. Фінансовий менеджмент: курс лекцій. К.: ДП «Вид. дім «Персонал»», 2012. 268 с. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/fin_mana_end.pdf. 3. Основи фінансового менеджменту. Конспект лекцій з дисципліни «Основи фінансового менеджменту для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент». Харків: НТУ «ХПІ», 2021. 135 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/54043/1/Book_2021_Makarenko_Osnovy_finansovoho_menedzhmentu.pdf 4. Система забезпечення фінансового менеджменту. URL: https://pidru4niki.com/1529052764621/finansii/sistema_zabezpechennya_finansovogo_menedzh

<p>прямим методом). Форма №3-н. URL: https://zakon.help/article/zvit-pro-ruh-groshovih-koshtiv-za-nepryamim-metodom/</p> <p>5. Звіт про власний капітал. Форма №4. URL: https://blank.dtki.ua/blank/48.</p> <p>6. Примітки до річної фінансової звітності. URL: https://blank.dtki.ua/blank/49. (Розглянути методичні рекомендації до заповнення форм фінансової звітності. Заповнити Звіт про фінансові результати. Форма 2 за даними підприємства)</p>	<p>mentu.</p> <p>5. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2018. 554 с.</p> <p>6. Тігова Т.М. Аналіз фінансової звітності. К.: Центр навчальної літератури, 2012. 268 с.</p> <p>7. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / за заг. ред. В.М. Бороноса. Суми: Вид-во СумДУ, 2012. 539 с.</p> <p>8. Ясинська Д.В., Добровольська О.В. Сучасна парадигма діагностики фінансового стану підприємства в період кризи. <i>Економічний простір</i>. 2021. № 166. С. 81-84.</p>
--	---

Тема № 3. Управління грошовими потоками на підприємстві.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (- год.): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	
Семінарське заняття (- год.): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	.
<p>Завдання для самостійної роботи: Підготуйте відповіді на питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і значення грошових потоків у діяльності підприємства. 2. Принципи управління грошовими потоками підприємства. 2. Методи управління грошовими потоками підприємства. 4. Планування грошових потоків. (Виконати в зошиті, додаткові вимоги: відсутність плагіату, відповідь на одне питання обсягом до 1,5 стор. тексту). <p>Підготувати реферат відповідно до теми заняття (вимоги: відсутність плагіату, обсяг 12-15 аркушів друкованого тексту). Орієнтована тематика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічний зміст грошового потоку підприємства та класифікація його видів. 2. Принципи управління грошовими потоками підприємства. 3. Методи оптимізації грошових потоків підприємства. 4. Планування грошових потоків. Розробка плану поступлення і видатків грошових коштів. 5. Платіжний календар як метод управління грошовими потоками. <p>Розв'язування задач: Задача 1. На основі наведених даних розрахувати операційний чистий грошовий потік прямим методом: сплата відсотків за</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. 2. Бігдан І.А., Лачкова Л.І., В.М. Лачкова В.М., Жилиякова О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Х.: ХДУХТ, 2017. 197 с. URL: http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1864/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A4%D0%9C%20%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82.pdf. 3. Васьківська К.В., Сич О.А. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%A4%D0%9C-30.pdf. 4. Грідчина М.В. Фінансовий менеджмент: курс лекцій. К.: ДП «Вид. дім «Персонал»», 2012. 268 с. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/fin_ma_nag_end.pdf. 5. Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом). Форма № 3. URL: https://blank.dtki.ua/blank/47. 6. Круш П.В. Капітал, основні та оборотні засоби підприємства: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2018. 328 с. 7. Лановська, Г. І., Багацька К.В., Касьянова

<p>користування позиками – 1000 тис. грн; грошові видатки на утримання персоналу — 1500 тис. грн; грошові надходження від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – 15 000 тис. грн; інші грошові надходження, які не належать до інвестиційної та фінансової діяльності, – 5000 тис. грн; грошові виплати за сировину, матеріали, послуги – 10 000 тис. грн; отримані відсотки за облігаціями – 650 тис. грн; дохід від реалізації іноземної валюти – 350 тис. грн; дохід від інвестицій в асоційовані підприємства – 1000 тис. грн; сплата податку на прибуток – 180 тис. грн.</p> <p>Задача 2. На основі наведених даних розрахувати операційний чистий грошовий потік непрямим методом: доходи, не пов’язані з грошовими надходженнями, — 1000 тис. грн; виручка від реалізації продукції – 2000 тис. грн; приріст оборотних активів – 1500 тис. грн; чистий прибуток від операційної діяльності – 1500 тис. грн; витрати, не пов’язані з грошовими виплатами, – 500 тис. грн; збільшення поточних зобов’язань – 1000 тис. грн; одержані штрафи, пені, неустойки – 250 тис. грн.</p> <p>(Виконати в зошиті та представити на семінарському занятті).</p>	<p>А.О. Управління вартістю підприємства. Практикум. К.: КНТЕУ, 2020. 28 с.</p> <p>8. Сердюков К., Тимчук Х. Управління грошовими потоками підприємства. <i>Східна Європа: економіка, бізнес та управління</i>. 2019. Вип. 4 (21). С. 522–527.</p> <p>9. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / за заг. ред. В.М. Бороноса. Суми: Вид-во СумДУ, 2012. 539 с.</p> <p>10. Школьник І.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 488 с.</p>
--	--

Тема № 4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методичний інструментарій оцінки вартості грошей у часі. 2. Розрахунок теперішньої та майбутньої вартості грошей. 3. Методичний інструментарій оцінки вартості грошових засобів з урахуванням фактора інфляції. 4. Методичний інструментарій формування необхідного рівня доходності фінансових операцій з урахуванням фактора інфляції. 5. Методичний інструментарій врахування фактора ризику. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бечко П., Непочатенко О., Гузар Б. та ін. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 496 с. 2. Дема Д.І., Дорохова Л.М., Віленчук О.М. Фінансовий менеджмент: підручник. Житомир: ЖНАЕУ, 2018. 320 с. 3. Кнейслер О.В., Квасовський О.Р., Ніпіаліді О.Ю. Фінансовий менеджмент: підручник. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 482 с. 4. Кузнецова С.А. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2014. 124 с. 5. Мойсеєнко І.П. Інвестування: навч. посіб. К.: Знання, 2006. 490 с. 6. Основи фінансового менеджменту. Конспект лекцій з дисципліни «Основи фінансового менеджменту для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності

	<p>073 «Менеджмент». Харків: НТУ «ХПІ», 2021. 135 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/54043/1/Book_2021_Makarenko_Osnovy_finansovoho_menedzhmentu.pdf</p> <p>7. Пазинич В.І., Шулежко А.В. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 408 с.</p> <p>8. Скаско О.І., Майор О.В., Тимчишин-Чемерис Ю.В., Нашкерська М.М., Виклюк М.М., Килин О.В., Атаманчук З.А., Свелеба Н.А. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. Львів : Растр-7, 2018. 416 с.</p> <p>9. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Знання, 2013. 375 с.</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методичний інструментарій оцінки вартості грошей у часі. 2. Процентна ставка. Прості проценти. Складні проценти. Ануїтети. 3. Методика розрахунку теперішньої та майбутньої вартості грошей. 4. Облік інфляційного знецінення грошей у прийнятті фінансових рішень. 5. Врахування фактора ризику при визначення вартості грошей у часі. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бігдан І.А., Лачкова Л.І., В.М. Лачкова В.М., Жилякова О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Х.:ХДУХТ, 2017. 197 с. URL: http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1864/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A4%D0%9C%20%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82.pdf. 2. Васьківська К.В., Сич О.А. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%A4%D0%9C-30.pdf. 3. Грідчина М.В. Фінансовий менеджмент: курс лекцій. К.: ДП «Вид. дім «Персонал»», 2012. 268 с. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/fin_manage_end.pdf. 4. Дема Д.І., Дорохова Л.М., Віленчук О.М. Фінансовий менеджмент: підручник. Житомир: ЖНАЕУ, 2018. 320 с. 5. Кнейслер О.В., Квасовський О.Р., Ніпіаліді О.Ю. Фінансовий менеджмент: підручник. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 482 с. 6. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / за заг. ред. В.М. Бороноса. Суми: Вид-во СумДУ, 2012. 539 с. 7. Школьник І.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 488 с.
<p>Завдання для самостійної роботи: Підготуйте відповіді на питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сформулюйте основний принцип вартості грошей у часі. 2. Що розуміється під нарощенням і 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бігдан І.А., Лачкова Л.І., В.М. Лачкова В.М., Жилякова О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Х.:ХДУХТ, 2017. 197 с. URL: http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1864/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A4%D0%9C%20%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82.pdf.

дисконтуванням грошей?

3. Як змінюється майбутня вартість грошей при збільшенні тривалості інвестування?

4. Яка вартість грошей є реальною: сучасна чи майбутня?

5. Як варто коректувати очікувані грошові потоки в зв'язку з інфляцією?

6. Коли процес інвестування стає не вигідним?

7. Який грошовий потік називається анuitетом? Як визначити поточне і майбутнє значення анuitету?

8. Що таке нескінченний анuitет і яке його сучасне застосування?

9. Як вигідніше вкладати гроші: водночас чи рівним частками через рівні проміжки часу? Відповідь обґрунтуйте. (Виконати в зошиті, додаткові вимоги: відсутність плагіату, відповідь на одне питання обсягом до 0,5 стор. тексту).

Розв'язування задач:

Задача 1. Підприємцю запропонували вибір інвестування коштів: 1 варіант – трирічна рента з виплатою 100 тис.грн. в кінці кожного року, 2 варіант – трирічна рента з виплатою 100 тис.грн. на початку кожного року, 3 варіант – одноразова виплата всієї суми, 300 тис. грн. по закінченню трьох років. Процентна ставка 25% у всіх випадках. Який варіант доцільно вибрати підприємцю?

Задача 2. Підприємець може вибрати кілька варіантів інвестування 100 тис. грн. під 24% річних: з нарахуванням складного процента один раз на рік, один раз на півроку, один раз у квартал та один раз на місяць. Який варіант він вибере?

Задача 3. Підприємство володіє 1600 тис. грн. і хоче вкласти їх у власне виробництво, одержуючи протягом чотирьох наступних років щорічно 600 тис. грн. У той же час підприємство може купити на цю суму акції однієї солідної корпорації, що приносять 12% річних. Який варіант Ви рекомендуєте як більш прийнятний, коли більш вигідної пропозиції щодо вкладення грошей (чим під 12% річних) підприємство не має?

Задача 4. Визначити відсотки, множник нарощення і суму накопиченого боргу, якщо позичка складає 350 тис. грн., термін боргу – 8 місяців, річна номінальна ставка –

[4/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A4%D0%9C%20%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82.pdf](https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A4%D0%9C%20%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82.pdf).

2. Васьківська К.В., Сич О.А. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%A4%D0%9C-30.pdf>.

3. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках. URL:

https://pidru4niki.com/1806020364630/finansivni_znachennya_vartosti_groshey_chasi_vikoristanny_a_finansovih_rozrahunkah

4. Грідчина М.В. Фінансовий менеджмент: курс лекцій. К.: ДП «Вид. дім «Персонал»», 2012. 268 с. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/fin_mana_g_end.pdf.

5. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: навч. посіб. К.: Каравела, 2012. 432 с.

6. Мойсеєнко І.П. Інвестування: навч. посіб. К.: Знання, 2006. 490 с.

7. Основи фінансового менеджменту. Конспект лекцій з дисципліни «Основи фінансового менеджменту для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент». Харків: НТУ «ХП», 2021. 135 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/54043/1/Book_2021_Makarenko_Osnovy_finansovoho_menedzhmentu.pdf

8. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / за заг. ред. В.М. Бороноса. Суми: Вид-во СумДУ, 2012. 539 с.

9. Школьник І.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 488 с.

36%. (Виконати в зошиті).	
------------------------------	--

Тема № 5. Управління прибутком та активами.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (- год.): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	
Семінарське заняття (-год.): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	
<p>Завдання для самостійної роботи: Підготуйте відповіді на питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Економічна сутність і види прибутку підприємства. Функції і механізм управління прибутком підприємства. Аналіз ефективності використання прибутку. Склад і структура активів підприємства. Управління оборотними активами. Управління необоротними активами. Факторний аналіз прибутку від реалізації продукції. Оптимізація джерел прибутку. Доходність фінансових активів: види та оцінка. Управління виробничими запасами. Управління дебіторською заборгованістю. Вибір політики оперативного управління оборотними активами і короткостроковими зобов'язаннями. Управління оновленням необоротних активів. Управління фінансуванням необоротних активів. <p>(Виконати в зошиті, додаткові вимоги: відсутність плагіату, відповідь на одне питання обсягом до 1,5 стор. тексту).</p> <p>Розв'язування задач: Задача 1. Підприємство виготовляє автомобілі і реалізовує 400 автомобілів у місяць за ціною 250 тис. грн./шт. Змінні витрати підприємства складають 150 тис. грн./шт., а постійні витрати – 35000 тис. грн. за місяць. Візьміть на себе роль фінансового директора і дайте відповідь на запитання: начальник відділу маркетингу пропонує знизити ціну реалізації на 20000 грн. і одночасно довести витрати на рекламу до 15000 грн. у місяць; відділ</p>	<ol style="list-style-type: none"> Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. Аналіз ефективності використання прибутку. URL:https://pidru4niki.com/1880041341360/ekonomika/analiz_vikoristannya_pributku_pidpriemstva. Бечко П., Непочатенко О., Гузар Б. та ін. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 496 с. Васьківська К.В., Сич О.А. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%A4%D0%9C-30.pdf. Грідчіна М.В. Фінансовий менеджмент: курс лекцій. К.: ДП «Вид. дім «Персонал»», 2012. 268 с. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/fin_manag_end.pdf. Мельник Л.В. Економіка підприємства. К.: Університетська книга, 2012. 874 с. Мних Є.В. Аналіз і контроль в системі управління капіталом підприємства: навч. посіб. К.: КНТЕУ. 2019. 232 с. Скаска О.І., Майор О.В., Тимчишин-Чемерис Ю.В., Нашкерська М.М., Виклюк М.М., Килин О.В., Атаманчук З.А., Свелеба Н.А. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. Львів : Растр-7, 2018. 416 с. Склад і структура активів підприємства. URL:https://studfile.net/preview/1862746/page:1/. Черниш С.С. Економічний аналіз. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 310 с.

<p>маркетингу прогнозує в цьому випадку збільшення обсягів реалізації на 50%. Чи варто схвалити таке рішення?</p> <p>Задача 2. Визначити ефективність факторингової операції для підприємця продавця за наступними даними: підприємство продало банку право на стягнення дебіторської заборгованості на суму 8000 гривень на таких умовах: комісійна плата за здійснення факторингової операції становить 2% від суми боргу; банк надає підприємству-продавцю кредит у формі попередньої оплати його боргових вимог в обсязі 70% від суми боргу; відсоткова ставка за наданий банком кредит становить 15% на рік; середній рівень відсоткової ставки на ринку грошей складає 20% на рік.</p> <p>Задача 3. Підприємство виготовляє вироби і реалізовує їх за ціною 17 грн. Змінні витрати на одиницю продукції – 9 грн., обсяг продажу – 1200 шт. Постійні витрати 4100 грн. Надійшла пропозиція додатково продати 120 шт. за ціною 10 грн. за штуку. При цьому зростуть лише змінні витрати на 1080 грн. Чи вигідна пропозиція?</p> <p>Задача 4. Підприємство має намір виготовляти та реалізовувати виріб А. Витрати на виготовлення становлять: матеріали – 10 грн./шт., заробітна плата – 14 грн./шт., решта змінних витрат – 21,4 грн./шт., орендна плата – 1000 грн., утримання приміщення – 120 грн., заробітна плата штатних працівників – 400 грн., решта постійних витрат – 600 грн. Ціна можливої реалізації знаходиться в межах від 70 до 80 грн./шт. Визначити, скільки виробів повинно виготовити та реалізовувати підприємство, щоб його діяльність була прибутковою. (Виконати в зошиті).</p>	
--	--

Тема № 6. Вартість і оптимізація структури капіталу.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (- год.): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	
Семінарське заняття (-год.): непередбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	
Завдання для самостійної роботи: Підготуйте відповіді на питання: 1. Поняття і значення грошових потоків у	1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.

діяльності підприємства.

2. Принципи управління грошовими потоками підприємства.

3. Методи управління грошовими потоками підприємства.

4. Планування грошових потоків.

5. Управління капіталом підприємства.

6. Методологічні основи оцінки вартості капіталу підприємства.

7. Управління власним капіталом.

8. Управління позиковим капіталом.

9. Умови забезпечення стійких темпів економічного розвитку підприємства.

(Виконати в зошиті, додаткові вимоги: відсутність плагіату, відповідь на одне питання обсягом до 1,5стор. тексту).

Підготувати реферат відповідно до теми заняття (вимоги: відсутність плагіату, обсяг 12-15 аркушів друкованого тексту).

Орієнтована тематика:

1. Моделі оцінки вартості зобов'язань підприємства.

2. Формування і управління власним капіталом підприємства.

3. Методика оцінки вартості власного капіталу.

4. Політика формування власних фінансових ресурсів підприємства.

5. Дивідендна політика і можливості її вибору.

6. Політика залучення і формування позикового капіталу підприємства.

7. Управління процесом залучення банківського кредиту.

Розв'язування задач:

Задача 1. Визначити вартість фінансування відновлення активу за рахунок лізингу при наступних умовах: вартість активу 70000 грн.; термін експлуатації активу 5 років.; авансовий лізинговий платіж 5% та складає 3500 грн.; регулярний лізинговий платіж за використання активу складає 20000 грн на рік; ліквідаційна вартість активу 10000 грн. ставка податку на прибуток 30%; середня ставка відсотку за банківським кредитом 15% річних.

Задача 2. Необхідно оптимізувати структуру капіталу підприємства за критерієм мінімізації рівня фінансових ризиків при консервативному підході до фінансування активів за наступних умов: 1.) Планована середньорічна вартість необоротних активів

2. Бечко П., Непочатенко О., Гузар Б. та ін. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 496 с.

3. Васківська К.В., Сич О.А. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%A4%D0%9C-30.pdf>.

4. Грідчина М.В. Фінансовий менеджмент: курс лекцій. К.: ДП «Вид. дім «Персонал»», 2012. 268 с. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/fin_manage_end.pdf.

5. Корбутяк А.Г., Одайська Н.М. Оптимізація структури капіталу підприємства. *Економіка і суспільство*. Вип. 16. 2018. С. 375-381. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/57.pdf

6. Кузнецова С.А. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2014. 124 с.

7. Куц Л.Л. Капітал підприємства: формування та використання: опорний конспект лекцій. Тернопіль, ТНЕУ, 2012. 114 с.

URL:<http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/8053/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>.

8. Моделі оцінки вартості зобов'язань підприємства. URL: https://pidru4niki.com/1513061643663/finans/mo_deli_otsinki_vartosti_zobovyzan_pidpriyemstva.

9. Нестерова С. Фінансовий менеджмент: практикум. К.: Кондор, 2019. 280 с.

10. Роганова Г.О., Котлярова М.А. Аналіз та оптимізація структури капіталу підприємства. *«Modern Economics»*, №27 (2021), 166-175. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/27-2021/rohanova.pdf>

11. Управління залученням банківського кредиту. URL: https://studopedia.com.ua/1_161452_upravlinnya_zaluchennyam-bankivskogo-kreditu.html.

240000 гривень; 2.) Із загальної вартості оборотних активів постійна їх частина 145000 гривень; максимальна додаткова потреба в оборотних активах в період сезонності виробництва (6 місяці) 300000 гривень.

Задача 3. Банк надає підприємству кредит на умовах 2 грош. од. на кожну наявну у нього 1 грош. од. власних засобів. Своїх грошей підприємство не має, але може залучити акціонерний капітал, почавши випуск акцій. Банк дає кредит по ставці 16%, а акціонери згодні вкладати гроші за умови одержання 22%. Підприємству необхідні 3000 грош. од. Розрахувати зважену середню вартість капіталу підприємства, якщо указана сума буде одержана як за рахунок акціонерного капіталу так і за рахунок кредиту (50/50). (Виконати в зошиті).

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять.

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності.

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота має комплексний характер: вона містить два теоретичних питання та дві задачі.

Зразок модульної контрольної роботи

Варіант 1.

1. Методика розрахунку теперішньої та майбутньої вартості грошей.
2. Принципи управління грошовими потоками підприємства.

Задача 1. Визначите справжню приведену вартість грошей, якщо відомо, що майбутня вартість складатиме 10000 грн., термін фінансування (фінансового контракту) 3 роки. Встановіть величину дисконтної ставки за наступних умов: середній рівень депозитних ставок в комерційних банках країни 14% річних, а середній рівень кредитних ставок в комерційних банках країни складає 16% річних.

Задача 2. Визначити вартість фінансування відновлення активу за рахунок лізингу при наступних умовах: вартість активу 70000 грн.; термін експлуатації активу 5 років.; авансовий лізинговий платіж 5% та складає 3500 грн.; регулярний лізинговий платіж за використання активу складає 20000 грн на рік; ліквідаційна вартість активу 10000 грн. ставка податку на прибуток 30%; середня ставка відсотку за банківським кредитом 15% річних.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Результати навчання з освітніх компонентів оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою «зараховано» або «не зараховано». Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою згідно табл. 1.

Таблиця 1.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
51-100	зараховано
1-50	не зараховано

Загальна оцінка за курс виставляється за результатами поточного та проміжного згідно табл. 2.

Таблиця 2.

Формування загальної оцінки за курс

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100- бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Критерії оцінювання під час поточного контролю

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, а також результати самостійної та індивідуальної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/polozhennja_pro_porjadok_ocinjuvannja_rivnja_navchalnyh_dosjahne_n_zi_zminamy-vid-28.08.2020-protokol-1.pdf)

Оцінювання роботи на семінарських заняттях, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5». Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях приведені у табл. 3.

Таблиця 3.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання розв'язання задач представлено у табл. 4.

Таблиця 4.

Критерії оцінювання розв'язання задач

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Розв'язання задачі є абсолютно вірним. Студент володіє знаннями методики здійснення розрахунків, вміє нестандартно підходити до розв'язання задач (вирішення ситуацій) та робити обґрунтовані висновки.

4 бали	Задача розв'язана вірно, але обґрунтування висновків є недостатнім
3 бали	Задача розв'язана вірно, але немає висновків та хід розв'язання задачі (вправи, ситуації) не подано.
2 бали	При розв'язанні задачі виявлені неточності, помилки в розрахунках.
1 бал	Практичне завдання розв'язане невірно.
0 балів	Не було спроби розв'язати задачу розв'язання задачі.

Здобувач вищої освіти має бути оцінений не менш як з 70% семінарських занять, передбачених навчальним планом. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не був оцінений з відповідної кількості занять, він отримує 0 балів за кожне заняття, з якого мав бути оцінений. При цьому здобувачу вищої освіти може бути зараховано виконання індивідуальних завдань за певне заняття якщо він не був оцінений за результатами проведення семінарського заняття.

Основними видами індивідуальних завдань є: підготовка рефератів, розв'язування задач, виконання ситуаційних і практичних завдань, робота з формами фінансової звітності тощо.

Оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела, якісна презентація результатів власного дослідження.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання. Разом з тим здобувач освіти може запропонувати свою тему доповіді (реферату) у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Окрім цього у якості виконання індивідуального завдання здобувачу вищої освіти може бути зараховано проходження онлайн-курсів (у відповідності до змісту навчальної дисципліни) на платформах EdEra, Coursera, Prometheus та інших. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання проміжного контролю здійснюється за шкалою від «0» до «30». Загальна оцінка за модульну контрольну роботу є середнім арифметичним оцінок за кожне питання/завдання, яка переводиться за 100 бальною шкалою та множиться на коефіцієнт 0,3. Критерії оцінювання теоретичних та практичних завдань, які включено до проміжного контролю, наведено у табл. 3-4. У разі, якщо здобувач вищої освіти за проміжний контроль отримав менше ніж 16 балів, то він вважається таким, що не склав проміжний контроль. У графі «проміжний контроль» виставляється 0 балів.

Критерії оцінювання при організації освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання

У разі проведення освітнього процесу у дистанційному режимі, порядок його організації регулює «Положення про організацію освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/polozhennja-pro-orhanizaciju-osv.-procesu-iz-zast.-tehnolohij-dyst.-navch.-2020.pdf>).

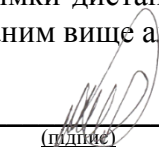
Дистанційний режим навчання передбачає проведення навчальних занять, контрольних заходів та самостійної роботи здобувачів відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу під час синхронного режиму навчання може здійснюватися через онлайн-платформи проведення відео конференцій Google Meet або Zoom.

Поточний контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється під час проведення дистанційних занять, а також шляхом оцінювання самостійних індивідуальних і групових завдань, що виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom).

Завдання проміжного контролю виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom), які оцінюються за поданим вище алгоритмом.

Викладач

_____
(підпис)

Сорока Л.М.
(ПІБ)

Затверджено на засідання кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Протокол № 9 від «11» січня 2023 р.

Завідувач кафедри

_____
(підпис)

Метіль Т.К.
(ПІБ)